

דלא סיימוה קמיה

ils ne lui relatèrent pas tous les faits (*litt. il ne finirent pas devant lui*)

תניא אמרו עליו על בנימין הצדיק שהיה ממונה על קופה של צדקה

Une Beraita nous enseigne à propos de Binyamine le Juste qui était responsable de la caisse de charité

פעם אחת באתה אשה לפניו בשני בצורת אמרה לו רבי פרנסני אמר לה העבודה שאין בקופה של צדקה כלום אמרה לו רבי אם אין אתה מפרנסני הרי אשה ושבעה בניה מתים עמד ופרנסה משלו

une fois, une femme se présenta à lui durant une période de famine (*litt. les années de famine*), elle lui dit: Rabbi nourris-moi! Il lui répondit: je jure sur le service (*du Saint Temple*) qu'il n'y a rien dans la caisse,

elle lui dit: si tu ne me nourris pas, une femme et ses 7 garçons vont mourir

il se leva et la nourrit

לימים חלה ונטה למות

אמרו מלאכי השרת לפני הקדש ברוך הוא רבוננו של עולם אתה אמרת כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא ובנימין הצדיק שהחיה אשה ושבעה בניה ימות בשנים מועטות הללו מיד קרעו לו גזר דינו תנא הוסיפו לו עשרים ושנים שנה על שנותיו

après un certain temps, il tomba malade et frôla la mort

les Anges du service Divin dirent devant le Saint-Béni-Soit-Il: Maître de l'univers, Tu as dit que tout celui qui sauvait une âme d'Israel est semblable à quelqu'un qui sauve (*qui maintient*) l'univers tout entier, et Binyamine le Juste qui a fait vivre une femme et ses sept garçons, mourra-t-il prématurément (*litt. dans ce si petit nombre d'années*)?

Immédiatement il déchirèrent le décret (*Divin, le condamnant à la mort*) et lui rajoutèrent 22 années de vie (*litt. sur ses années*).

תנו רבנן מעשה במונבו המלך שבזבו אוצרותיו ואוצרות אבותיו בשני בצורת

Les Sages ont enseigné dans une Michna: il arriva que le roi Mounbaz dilapida ses trésors et les trésors de ses pères durant une période de famine

והברו עליו אחיו וביתו ואמרו לו אבותיך גנזו והוסיפו על של אבותם ואתה מבזבזם

les frères et (*les membres de*) la maison de son père se réunirent et lui dirent: tes ancêtres ont amassé (*des trésors*) et (*les*) ont rajouté sur ceux de leurs ancêtres, et toi tu les as gaspillés

אמר להם אבותי גנזו למטה ואני גנזתי למעלה שנאמר אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף

il leur répondit: mes ancêtres ont amassé ici-bas, moi j'ai amassé en haut comme il est dit: (*Tehillime ch.85 v.12*) "La fidélité (*litt. la vérité*) va germer du sein de la terre, et la justice briller du haut des cieux"

אבותי גנזו במקום שהיד שולטת בו ואני גנזתי במקום שאין היד שולטת בו שנאמר צדק ומשפט מוכן כסאך mes ancêtres ont amassé en un lieu que l'on peut (*facilement*) atteindre (*litt. que la main peut maîtriser*), et moi j'ai amassé dans un endroit hors d'atteinte comme il est dit: (*Tehillime ch.89 v.15*) "La justice et le droit sont la base de ton trône"

אבותי גנזו דבר שאין עושה פירות ואני גנזתי דבר שעושה פירות שנאמר אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו

mes ancêtres ont amassé en un lieu qui ne produit pas de fruits, moi j'ai amassé en un lieu qui produit des fruits comme il est dit: (*Yisha'yahou ch.3 v.10*) "Annoncez au juste qu'il sera heureux et jouira du fruit de ses œuvres."

אבותי גנזו [אוצרות] ממון ואני גנזתי אוצרות נפשות שנאמר פרי צדיק עץ חיים ולוקח נפשות חכם mes ancêtres ont amassé des trésors matériels (*litt. de fortune*) et moi j'ai amassé des trésors spirituels (*litt. d'âmes*) comme il est dit: (*Michlei ch.11 v.30*) "L'œuvre du juste est un arbre de vie; gagner les âmes est le fait du sage"

אבותי גנזו לאחרים ואני גנזתי לעצמי שנאמר ולך תהיה צדקה

mes ancêtres ont amassé pour les autres, moi j'ai amassé pour moi-même comme il est dit: (*Devarim ch.24 v.13*) "et pour **toi** sera la Tzedaka"

אבותי גנזו לעולם הזה ואני גנזתי לעולם הבא שנאמר והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך:
mes ancêtres ont amassé pour ce monde-ci, moi j'ai amassé pour le monde futur comme il est
dit: (*Yisha'yahou ch.58 v.8*) "ta vertu marchera devant toi, et derrière toi la majesté de l'Eternel te
recueillera"

ואם קנה בה בית דירה הרי הוא כאנשי העיר:

Et s'il achète une maison pour y résider, il est considéré comme un habitant de la ville
immédiatement:

מתניתין דלא כרבן שמעון בן גמליאל

notre Michna n'est pas (*formulée*) selon l'avis de Rabane Chim'one fils de Gamliel (*Rachbag*)

דתניא רבן שמעון ב"ג אומר אם קנה בה קרקע כל שהוא הרי הוא כאנשי העיר

car une Beraïta enseigne: Rachbag dit; s'il a acheté un simple terrain, il est considéré comme
un habitant de la ville (*il suffit donc d'une simple terre*)

והא תניא רבן שמעון בן גמליאל אומר אם קנה שם קרקע הראויה לבית דירה הרי הוא כאנשי העיר

mais voici qu'une Beraïta nous enseigne que Rachbag dit: s'il a acheté une terre apte à y
construire une résidence, il est considéré comme un habitant de la ville (*donc pour être considéré
comme un habitant, il faut y acheter un bien apte à recevoir une habitation*)!

Réponse à la contradiction:

תרי תנאי ואלבא דרבן שמעון בן גמליאל:

Il s'agit en fait de deux Tannaïm (*intervenant de la Michna*) qui parlent au nom de Rachbag,
(*chacun a compris l'enseignement de Rachbag à sa façon*).

Michna

מתני'

אין חולקין את החצר עד שיהא ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה

On ne peut diviser la cours que s'il y a 4 coudées pour l'un et pour l'autre

ולא את השדה עד שיהא בה תשעה קבין לזה ותשעה קבין לזה

et on ne peut diviser le champ que s'il y a 9 Kabbim (*une surface dans laquelle 9 Kabbim de céréales
peuvent être semés*) pour l'un et 9 Kabbim pour l'autre

ר' יהודה אומר עד שיהא בה תשעת חציי קבין לזה ותשעת חציי קבין לזה

rabbi Yéhouda dit, jusqu'à ce qu'il y ait 9/2 Kabbim pour l'un et 9/2 Kabbim pour l'autre

ולא את הגינה עד שיהא בה חצי קב לזה וחצי קב לזה

et pas le potager, jusqu'à ce qu'il y ait 1/2 Kab pour l'un et 1/2 Kab pour l'autre

ר' עקיבא אומר בית רובע

Rabbi Akiva dit 1/4 de Kab

ולא את הטרקלין ולא את המורן ולא את השוכך ולא את הטלית ולא את המרחץ ולא את הבד ולא את בית
השלחין עד שיהא בהן כדי לזה וכדי לזה

et pas le palace ni le palais ni le colombier ni le vêtement ni les bains ni le pressoir à olives ni
le terrain qui doit être irrigué, jusqu'à ce qu'il y ait assez pour l'un et pour l'autre

זה הכלל כל שיחלק וישמו עליו חולקין ואם לאו אין חולקין

voici la règle générale: tout ce qui garde son nom lorsqu'il est divisé, ils peuvent le diviser,
sinon on ne peut le diviser

אימתי בזמן שאין שניהם רוצים אבל בזמן ששניהם רוצים אפילו פחות מכאן יחלוקו וכתבי הקדש אף על פי
ששניהם רוצים לא יחלוקו:

dans quel cas (*litt. quand*)? Lorsqu'ils ne veulent pas tous les deux (*lorsque l'un d'eux seulement le
veut*), mais s'il sont d'accord ils pourront diviser, quand aux Saintes Ecritures, même s'ils le
veulent, ils ne pourront pas les partager:

Guemara

גמ'

א"ר אסי ר' יוחנן ארבע אמות שאמרו חוץ משל פתחים

Rabbi Assi dit au nom de Rabbi Yoh'anane, les 4 coudées dont ils ont parlé, (*sont entendues*) hormis (*la zone réservée*) pour les portes

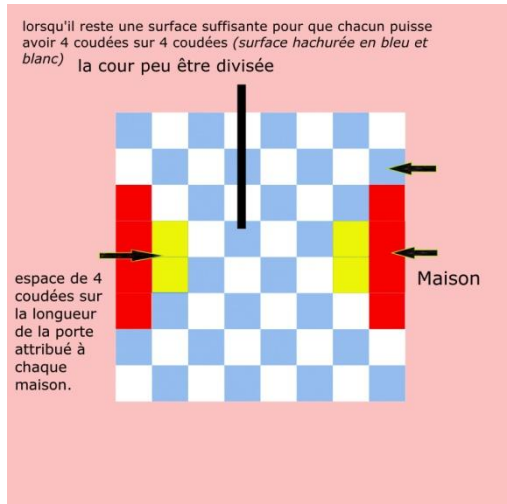

Figure 1 Cour avec les surfaces attribuées à chaque porte.

תניא נמי הכי אין חולקים את החצר עד שיהא בה שמונה אמות לזה ושמונה אמות לזה והא תנן ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה אלא שמע מינה כדרכי אסי שמע מינה

une Beraïta enseigne aussi ainsi (*la même chose*): on ne divise (*on ne peut diviser*) la cour que s'il y a 8 coudées pour l'un et 8 coudées pour l'autre, mais voici que nous avons appris dans la Michna: 4 coudées pour l'un et 4 coudées pour l'autre! Mais de là on comprend (*que cela*) correspond à (*ce qu'a dit*) Rabbi Assi, on le comprend de là;

ואיכא דרמי להו מירמא תנן אין חולקין את החצר עד שיהא בה ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה certains les opposent l'une à l'autre: on enseigne dans la Michna: On ne peut diviser la cour que s'il y a 4 coudées pour l'un et pour l'autre

והתניא שמונה אמות לזה ושמונה אמות לזה

mais voilà qu'une Beraïta enseigne: 8 coudées pour l'un et 8 coudées pour l'autre!

א"ר אסי אמר ר' יוחנן ארבע אמות שאמרו חוץ משל פתחים

Rabbi Assi dit au nom de Rabbi Yoh'anane, les 4 coudées dont ils ont parlé, (*sont entendues*) hormis (*la zone réservée*) pour les portes

אמר רב הונא חצר מתחלקת לפי פתחיה

Rav Hounna dit: une cour se divise en fonction de ses portes (*plus une habitation a de portes, plus elle aura une plus grande part dans la cour*)

ורב חסדא אמר נותנין ארבע אמות לכל פתח ופתח והשאר חולקין בשוה

et Rav H'isda dit: on attribue à chaque porte 4 coudées, et ce qui reste est divisé à parts égales תניא כוותיה דרב חסדא פתחים שבחצר יש להן ארבע אמות היה לזה פתח אחד ולזה שני פתחים זה שיש לו פתח אחד נוטל ארבע אמות וזה שיש לו שני פתחים נוטל שמונה אמות והשאר חולקין בשוה

Une Beraïta va dans le sens de Rav H'isda: les portes qui se trouvent dans la cour, ont (*droit à*) 4 coudées, si l'un possède une porte et l'autre deux portes, celui qui a une porte prend 4 coudées (*sur toute la longueur de sa porte*), celui qui possède deux portes prend 8 coudées, et le reste ils le divisent à parts égales

היה לזה פתח רחב שמונה אמות נוטל שמונה אמות כנגד הפתח וארבע אמות בחצר

si l'un avait une porte large de 8 coudées, il prend (*les*) 8 coudées devant sa porte, et 4 coudées dans la cour,

ארבע אמות בחצר מאי עבידתייהו אמר אביי הכי קאמר נוטל שמונה אמות באורך החצר וארבע אמות ברוחב החצר
ces 4 coudées, que viennent-elles faire ici? (Nous avons dit que le reste est partagé à part égales, donc, ce que chacun obtiendra dépend de la surface restante, si la cour est très grande, chacun aura droit à plus que 4 coudées!) Abbayé dit: c'est cela qu'il veut dire: (celui qui a une porte large de 8 coudées) prendra (une surface de) 8 coudées sur la longueur de la cour, et de 4 coudées sur la largeur

אמר אמימר האי פירא דסופלי יש לו ארבע אמות לכל רוח ורוח ולא אמרן אלא דלא מייחד ליה פתחא
Ameïmar dit: le mangeoire creusé dans la terre, a (droit) à 4 coudées de chaque côté, et tout ceci n'est dit que s'il n'y a pas de porte réservée pour y accéder